

دکتر بابک زمانی، متخصص مغز و اعصاب و رییس انجمن سکنه مغزی ایران؛

اهمیت زمان طلایی، کلید نجات بیمار سکنه مغزی

۱۲۹ اکتبر برابر با ۸ آبان ماه، روز جهانی سکنه مغزی نام گرفته است؛ نامگذاری این روز، به دلیل رویداد خاصی نبوده و اهمیت سکنه مغزی نیاز به یک حادثه مهم تاریخی ندارد. این روز در تمام دنیا، به افزایش اطلاعات عمومی مردم در مورد درمان و پیشگیری از سکنه مغزی و درخواست از دولت هایشان، اختصاص یافته است.

راستی چرا در میان این همه بیماری، سکنه مغزی به تنهایی روز و انجمن و کنگره در سطح ملی و بین المللی

دارد؟ دلایل آن، اولاً به این خاطر است که برای بیماری ها روز به روز درمان های جدیدتر و مدرن تری پیدا شده که غیر قابل درمان ترین بیماری ها را تبدیل به قابل درمان ترین و "معجزه مانند" ترین می کند و اعتماد به نفس طیب و فراتر از آن انسان را در غلبه بر نیروها و جهان ناشناخته ای که تاکنون انسان مقهور آنها بود، تقویت می کند و ثانیاً پیشگیری و درمان سکنه مغزی، مهم ترین محک برای کفایت سیستم سلامت کشور هاست.

کشوری که بتواند در ساعات اولیه بروز سکنه مغزی بیمار را یافته و در عرض چند ساعت به مرکزی که توان این درمان را دارد، منتقل و بتواند نتیجه درمان را پیگیری کند و سیستم اقتصادی مدرنی برای کلیه هزینه ها اندیشیده باشد، قطعاً در سایر زمینه ها هم موفق خواهد بود.

از آنجاکه فاکتورهای خطر در سکنه مغزی مشابه فاکتورهای خطر ابتلا به سکنه قلبی است، میزان شیوع سکنه مغزی می تواند نشانگر موفقیت کشورها در بهداشت عمومی، کنترل فشارخون، دیابت، چربی، اجتناب از دخانیات و افزایش فعالیت فیزیکی شهروندان، باشد.

واقعیت این است که در "ساعت اول" وقوع سکنه مغزی تنها درمان وریدی بیش از نیمی از بیماران را نجات می دهد و در ساعات اولیه درآوردن لخته خون از هر سه بیمار، دو بیمار را نجات خواهد داد. این درمانی درخشان برای بیماری ای است که تا همین اواخر، همانند چهره ای از تقدیر رخ می نمود.

سکنه مغزی از لحاظ آمار و ارقام در ایران تفاوت چندانی با سایر کشورها ندارد، به دلیل عدم وجود سیستم ثبت دقیق بیماری ها در کشور (که نقیصه ای جدی است) نه تنها آمار دقیق سکنه مغزی روشن نیست، بلکه نتایج درمان هم نمی تواند مورد ارزیابی قرار گیرد.

گرچه دوران سالمندی، شایع ترین دوره سنی سکته مغزی محسوب می شود، اما در سنین پایین تر نیز موارد بسیاری ثبت شده و می توان گفت که سکته مغزی بیشترین آمار ابتلا در سنین پایین تر را دارد.

افزایش آگاهی عموم و جامعه پزشکی از علائم سکته مغزی، باعث تشخیص بیشتر سکته مغزی در سنین جوانی شده و احساس شیوع بالاتر و پایین آمدن سن بروز آن را به وجود آورده است که نکته مهمی است، چراکه امکانات درمانی سکته مغزی بسیار فراتر و حیاتی تر از امکانات درمانی بیماری هایی نظیر ام اس است.

امسال جهان، روز جهانی سکته مغزی را در حالی برگزار می کند که اخبار جنگ و کشتار همه اخبار را تحت الشعاع خود قرار داده است. در چنین شرایطی جان انسان و به تبع آن بیماری هایی مانند سکته مغزی کم اعتبار می شوند.

باشد که در شرایط دشوار بارش مرگ، نفرت و خشونت و در هوایی آکنده از وحشت و پانیک، بیش از پیش به ناتوانان و بیماران بخصوص بیماران سکته مغزی بپردازیم.

در کشور ما بسیار با تاخیر از سال ۱۳۹۶ برنامه ملی سکته مغزی در قالب طرح ۷۲۴ شروع به کار کرد و درمان سکته مغزی حاد با اتکا به تلاش و کوشش داوطلبانه پزشکان و پرستاران آغاز شد. درحال حاضر علیرغم فقدان حداقل امکانات در بسیاری از بیمارستان ها که البته فاصله ای فزاینده با سطح درمان سکته مغزی با بخش های پیشرفته جهان دارد، این درمان انجام می شود.

امسال بیش از هر سال به روز جهانی سکته مغزی نیازمندیم.